

PAPER

BADIIY MATNNING ESTETIK FUNKSIYASI VA UNING CHET TILI O'QITISHDAGI O'RNI

Tursunov Xusanboy Burgutovich^{1,*}

¹Is'hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet tillari instituti dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

* tursunovhb@rambler.ru

Abstract

Ushbu maqolada badiiy matnlarning chet tilni o'qitishda qanday metodologik yondashuvlarda foydalanilayotgani tahlil qilinadi. Mualliflar badiiy asarlarni faqat tilni o'rganish vositasi sifatida emas, balki madaniyatni, tarixiy kontekstlarni va ijtimoiy qiymatlarni tushunishda ham zaruriy element sifatida ko'radilar. Maqola, badiiy matnlarning sinfda qanday qilib tilning turli shakllarini o'rganish uchun foydalanilishini, shuningdek, talabalarga madaniy va estetik tafakkur rivojlantirish imkoniyatlarini taqdim etishni ko'rib chiqadi.

Key words: lingvistik kompetensiya, badiiy matn, badiiy matnning estetik funksiyasi, tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish, badiiy matn leksik, grammatik, fonetik va orfografik ko'nikmalar, lingvistik va madaniy kompetensiya

KIRISH

Hozirgi globallashuv jarayonida chet tillarni o'qitish nafaqat lingvistik kompetensiyani, balki madaniyatlararo muloqot, ijodiy fikrlash, estetik idrok va nutq madaniyatini shakllantirishni ham ko'zda tutadi. Shu nuqtai nazardan, badiiy matn o'quv jarayonida lingvodidaktik vosita sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Badiiy matn — bu shunchaki so'zlar yig'indisi emas, balki unda xalqning tarixi, madaniyati, estetik qadriyatlari

mujassamdir. Badiiy matnlar chet tilni o'qitishda o'ziga xos o'rin tutadi. Ular tilni estetik va ifodaviy jihatdan o'rganishga imkoniyat yaratibgina qolmay, maqsadli madaniyatni chuqurroq tushunishga ham yordam beradi. Sinfda ularni ishlatish faqat til strukturalarini o'zlashtirish bilan bog'liq emas; balki ular qadriyatlar, madaniy aloqalar va tarixiy kontekstlar haqida fikr yuritishni ham o'z ichiga oladi.

Adabiy matnlar, masalan, romanlar, she'rlar yoki dramalar, lingvistik tahlillarni amalga oshirish

Compiled on: January 17, 2026.

Copyright: ©2026 by the authors. Submitted to *Advances in Science and Education* for possible open access publication under the terms and conditions of the [Creative Commons Attribution \(CC BY\) 4.0 license](#).

uchun boshlang'ich nuqtalar sifatida xizmat qilishi mumkin, shuningdek, jamiyat, ong va ijtimoiy rivojlanishlar haqida kengroq munozaralar uchun ham asos bo'ladi. Bundan tashqari, ular tilni turli darajalarda o'rganish uchun boy maydonni taklif qiladi: rasmiy tildan tortib, oddiy tilgacha, stilistik figura va murakkab grammatik tuzilmalarigacha. Biroq, adabiy matnlarni darsda foydalanish ehtiyotkorlik bilan yondashilsa kerak, chunki haddan tashqari didaktik yondashuv matnning estetik va hissiy jihatlarini yo'qotib qo'yishi mumkin, bu esa adabiy asarni qadrlash uchun juda muhimdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Fransuz tilshunos olim **J. Peytard** ta'kidlaganidek, *“Badiiy matn tilning eng faol va chuqur qatlamlarini ochib beradigan laboratoriyadir.”*[1]

Badiiy matnning estetik funksiyasi uning ko'chma ma'nolar, tasviriy vositalar va badiiy obrazlar orqali talabada hissiy-estetik kechinmalar uyg'otish qobiliyatida namoyon bo'ladi. Estetik funksiya quyidagi jihatlar orqali ifodalanadi:

- a) Go'zallikni idrok qilish va estetik zavq uyg'otish;
- b) Tilning badiiy imkoniyatlarini ochib berish (trop, metafora, ironiyalar orqali);
- c) Madaniy va badiiy qadriyatlarni yetkazish;
- d) Ijodiy tafakkurni rivojlantirish.

Rus-amerikalik tilshunos **Roman Yakobsonning** (1960) ta'rifiga ko'ra, *“bu estetiklik — ‘littérarité’ — asarni badiiy asar darajasiga ko'taradigan asosiy xususiyatdir.”*[2]

Chet tilni o'qitishda badiiy matn quyidagi funksiyalarni bajaradi:

- a) Til kompetensiyasini rivojlantiradi — matn grammatik va leksik tizimni tabiiy kontekstda ko'rsatadi.
- b) Kommunikativ kompetensiyani shakllantiradi — obrazli nutq orqali talabani haqiqiy muloqot vaziyatlariga tayyorlaydi.
- c) Madaniyatlararo kompetensiyani kuchaytiradi — matnlar orqali talabalar xorijiy xalqning tarixiy va madaniy qadriyatlari bilan tanishadi.
- d) Estetik idrok va ijodiylikni oshiradi — badiiy matn estetik kechinmalar orqali nutqni erkin ifodalashga yordam beradi.

Til o'qitish metodologiyasi namoyondalaridan **J.-P. Cuq** (2003) fikricha, badiiy matn kommunikativ

yondashuv doirasida “autentik hujjat” sifatida talabani tilning tabiiy muhitiga olib kiradi va yangi kommunikativ kompetensiyalarni shakllantiradi.[3]

Badiiy matn bilan ishlashda quyidagi uch bosqichli metodik model samarali hisoblanadi:

a) O'qishdan oldingi bosqich — qiziqish uyg'otish, matn haqida taxminlar qilish, kontekst yaratish.

b) O'qish jarayoni — mazmunni tushunishga qaratilgan savol-topshiriqlar, leksik va grammatik tahlillar.

c) O'qishdan keyingi bosqich — talabalarning matn asosida ijodiy fikr bildirishlari, munozara, qayta yozish yoki sahnalashtirish.

Fransuz faylasufi, adabiyotshunos **J.-P. Sartre** ta'kidlaganidek, *“Badiiy asar — bu harakatdagi g'alati charxpalakdir, u faqat o'qish jarayonida mavjud bo'ladi.”*

Badiiy matnni samarali o'qitish uchun quyidagilar muhim:

- a) o'qituvchining badiiy-estetik saviyasi yuqori bo'lishi,
- b) interaktiv metodlar (munozara, rolda o'ynash, drammatizatsiya)ni qo'llash,
- c) madaniy kontekstni yetarli darajada tushuntirish olish,
- d) matnni faqat tahlil qilish emas, estetik zavq manbai sifatida yondashish.

Badiiy matn chet til o'qitish jarayonida oddiy grammatik yoki leksik material emas, balki estetik, madaniy va kommunikativ kompetensiyalarni shakllantiruvchi kuchli vositadir. Uni o'qitish tizimli, interaktiv va metodik jihatdan puxta tashkil etilsa, talaba nafaqat tilni o'zlashtiradi, balki madaniyatni his qiladi, ijodiy tafakkurga ega bo'ladi.

Tilshunos olim **Gérard Celli** (1996) aytganidek, *“Adabiyot — bu ogohlikni uyg'otuvchi, muloqotni boshlovchi kuchdir. Bizning vazifamiz esa shu merosni talabalarga yetkazishdir.”*[4]

Badiiy matnlar — bu nafaqat til o'rganishning vositasi, balki tilni hayotga qo'shishning kaliti hisoblanadi. Ular orqali talaba so'z boyligini tabiiy tarzda boyitadi, grammatik qoidalar tushunchasini hayotiy misollar orqali mustahkamlaydi va tilning madaniy, hissiy, stilistik chuqurligini his etadi. Shu sababli ham zamonaviy til o'qitish metodikasida badiiy adabiyotlarni integratsiyalash — samarali va

ilg'or yondashuv hisoblanadi.

Xuddi chet tillarni o'qitish metodologiyasi singari, adabiyotning til o'qitish didaktikasidagi o'rni ham tarix davomida bir necha bor evolyutsion o'zgarishlarni boshdan kechirgan. Grammatika–tarjima metodida adabiyot chet tilni o'qitishning asosiy tayanch vositasi sifatida ko'rilgan bo'lsa, kommunikativ yondashuv davrida badiiy matnlar autentik material sifatida qayta talqin qilina boshlandi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Bunday matnlar o'zida lingvistik va madaniy bilimlarning boy manbaini mujassam etib, to'rt asosiy kompetensiyani (tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish), shuningdek grammatika, leksika, talaffuz va imlo ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Adabiyot til o'qitish jarayonida bir muddat chetlashtirilgan bo'lsa-da, kommunikativ yondashuv orqaligina u yana didaktika tizimida o'z o'rnini tikladi. Bu holat **Cuq va Gruca** (2005: 413) tomonidan quyidagicha ifodalangan: *“Adabiyot va, shunga mos ravishda, badiiy matnlar audiovizual metodologiyaga asoslangan usullardan chiqarib tashlangan bo'lsa-da, 1980-yillarning boshlaridan boshlab til o'qitish metodlarida yana paydo bo'ldi.”*

Badiiy matnlarning afzalliklari nihoyatda katta. Ular odatda sevgi, tinchlik, urush, yo'qotish kabi umuminsoniy mavzularni qamrab oladi. Bunday mavzular esa ko'pincha an'anaviy til o'qitish qo'llanmalarida bu darajada chuqur yoritilmaydi. Bundan tashqari, badiiy asarlar til o'rganuvchilarni tasavvur kuchini ishga solishga, ijodiy yondashuvini rivojlantirishga undaydi. Adabiyot orqali talaba boshqa xalqlarning madaniyatini anglash, madaniy tafovutlar mavjudligini sezish va ularni qabul qilishga bag'rikenglik ruhida yondashishni o'rganadi. Shu bilan birga, u o'zini va boshqalarni anglash qobiliyatini ham shakllantiradi (**Brahim**, 2013).

Badiiy matn — bu, eng avvalo, inson va uning tabiat bilan o'zaro munosabatini yorituvchi matndir. U, shuningdek, ma'lum bir tarixiy davrning ramziy ifodachisi sifatida ham qaraladi. Bunday matnlar jamiyatga va madaniyatga ma'lum darajada ta'sir ko'rsatadi, ularni shakllantiruvchi omillardan biri sifatida namoyon bo'ladi. Fransuz tilini chet til va ikkinchi til sifatida o'qitish didaktikasi lug'atida bu tushuncha quyidagicha izohlanadi: *“Badiiy matn*

— bu xoh badiiy to'qima asosida, xoh real hayotdan ilhomlanib yaratilgan bo'lsin, estetik ifoda vositalari orqali muayyan davrning g'oyaviy, madaniy va ruhiy manzarasini aks ettiruvchi yozma asarlar majmuasini bildiradi” (**J.-P. Cuq**, 2003: 158).[5]

Aniqroq aytganda, badiiy matn — bu “tirik”, “abadiy” matndir, ya'ni u bir martalik o'qish bilan o'z qiymatini yo'qotmaydi. Masalan, **Molyer**, **Volter**, **Russo** kabi yozuvchilarning asarlari abadiy qadriyatga ega bo'lib, ular har bir davrda talabalar bilan yangi shaklda “muloqot” qiladi. Masalan, fors tilida so'zlashuvchi yoki fransuz tilini ona tili sifatida bilmaydigan talaba ularning asarlarini o'qiganida, matn zamonaviy, jonli va tushunarli tuyuladi — holbuki, bu asarlar klassik davrga mansub.

Badiiy matnning bu xususiyati shundan iboratki, talaba uni qayta-qayta o'qishni istaydi va har safar yangi ma'no, yangi tajriba va yangi anglash darajasini kashf etadi. Bu esa adabiyotni doimiy kommunikativ va madaniy o'zaro ta'sir vositasi sifatida qadrlashga olib keladi. Badiiy matn bilan noadabiy matn o'rtasidagi farq eng avvalo badiiy matnning “abadiylik” xususiyati orqali namoyon bo'ladi. Boshqa turdagi yozma materiallar bilan taqqoslaganda, badiiy matnning bu xususiyati yanada yaqqol ko'zga tashlanadi. Masalan, gazeta yoki jurnal maqolasi odatda bir marta o'qilgach, o'z kommunikativ ahamiyatini yo'qotadi va keyinchalik unga qaytilmaydi. Biroq, **Sent-Ekzyuperining “Kichkina shahzoda”** asari bunga butunlay zid hodisadir — u talaba uchun ko'p marotaba qayta o'qishga arziydigan, har safar yangi ma'no va his-tuyg'ularni taqdim etadigan asardir.

Shunday qilib, badiiy matn — bu jamiyatga kirib, unda yashovchi, davrlar osha o'z ahamiyatini saqlab qoluvchi matndir. U faqat bitta tarixiy kontekstda emas, balki turli avlodlar, madaniyatlar va talabalar uchun ham dolzarbligicha qoladi. Bu esa badiiy matnni chet tillarni o'qitishda kuchli madaniy va kommunikativ vosita sifatida qadrlashga sabab bo'ladi. Adabiyot qadimdan til o'qitish jarayonida o'zining tabiiy va muhim o'rnini egallab keladi. **Bir tomondan**, badiiy matn leksik, grammatik, fonetik va orfografik ko'nikmalarni mustahkamlashga xizmat qiluvchi til mashqlarini shakllantirish uchun tayanch asos bo'lib xizmat qiladi. **Boshqa tomondan** esa, u talabani badiiy go'zallikni his etishga, badiiy matnlarga qiziqish uyg'otishga

yo'naltiradi.

Badiiy matnlar o'zining boy shakl va mazmun xilma-xilligi bilan samarali didaktik materialga aylanishi mumkin: *"Badiiy matnlar, ularning butun xilma-xilligi bilan, tilni o'zlashtirish va takomillashtirishning muhim vositasiga aylanishi, hamda pedagogik jihatdan katta imkoniyatlar berishi mumkin."* (Aiala va Mello, 2015).[6]

Shuningdek, Atmaca (2016) ta'kidlaganidek: *"Badiiy matn talabaga til va madaniyat olamiga kirish uchun qulay imkoniyat yaratadi, u orqali talaba matn atrofida olib boriladigan interaktiv muloqot orqali o'z shaxsiyligini qayta shakllantirishga erishadi."*[7]

Shunday qilib, badiiy matnlar chet tilni o'qitishda nafaqat lingvistik kompetensiyani, balki madaniy, estetik va kommunikativ kompetensiyalarni ham rivojlantiruvchi kuchli vosita sifatida qaraladi. 1950-yillarga qadar adabiyot asosan grammatika ko'nikmalarini rivojlantirish maqsadida qo'llanilgan bo'lib, unda to'g'ri grammatik shakllar va ularning nutqiy qo'llanishi namoyon etilgan. Shuningdek, u o'rganilayotgan til mamlakatining madaniyatini yoritishda muhim tayanch vosita bo'lgan. *"O'sha davrda yondashuv asosan badiiy asarlarni o'qish va tarjima qilish bilan cheklanardi"* (Aiala va Mello, 2015).[8]

Demak, bu davrda badiiy matnlar til o'qitishda grammatika va tarjima metodining ajralmas qismi bo'lib, talabalar ko'proq matnning shakli va grammatik xususiyatlarini o'rganishga e'tibor qaratganlar. Bunda til madaniyatini chuqur anglashdan ko'ra, grammatik aniqlik va tarjima ko'nikmalarini rivojlantirish ustuvor bo'lgan.

OLINGAN NATIJALAR TAHLILI

Keyinchalik, til o'qitish metodologiyalarida yuz bergan yangilanishlar bilan bir qatorda, adabiyotning o'quv jarayonidagi o'rni ham o'zgarib bordi. 1960-yillarning boshlarida paydo bo'lgan audio-vizual metod til o'qitishda og'zaki nutqni rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berdi. Natijada, bu yondashuvda badiiy matnlar o'quv materiallari ro'yxatidan chiqarildi, chunki asosiy e'tibor real muloqot vaziyatlarini namoyon etuvchi og'zaki nutq namunalariga qaratildi.

Bu davrda til o'qitishning asosiy maqsadi grammatik shakllar yoki badiiy mazmundan ko'ra, kommunikativ vaziyatni ifodalash va tabiiy nutqni shakllantirish bo'ldi. Shu bois, badiiy

matnlar nutqiy realiyalarga mos kelmaydi degan qarashlar asosida vaqtincha ikkinchi darajali deb hisoblandi. Badiiy matnning til o'qitish jarayonidan chetlashtirilgan davridan so'ng, u faqat kommunikativ yondashuv paydo bo'lgan va 1980-yillarning boshlarida yana o'z o'rniga qaytdi.

J.-P. Cuq o'zining didaktika lug'atida shunday deydi: *"Kommunikativ yondashuv bilan birga, adabiyot o'quv jarayonida o'quv materiali sifatida qayta tiklandi"* (J.-P. Cuq, 2003: 158).[9]

Shunday qilib, badiiy matn autentik hujjat sifatida qaralib, yozma nutqni tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish bilan birga, og'zaki nutqni rag'batlantiruvchi (document déclencheur de l'expression orale) vosita sifatida ham keng qo'llanila boshlandi. Bu yondashuvda adabiyot endilikda faqat madaniy meros emas, balki til o'rgatishda faol kommunikativ resurs sifatida talqin qilinadi. Shu tariqa, badiiy matn tilni tushunish, nutqni shakllantirish, madaniyat bilan tanishtirish va interaktiv o'quv jarayonini kuchaytirishda muhim o'rin egallaydi.

Badiiy matnning chet tillarni o'qitish jarayoniga qaytishi, avvalo, metodistlar va pedagoglarning badiiy matnni samarali o'quv materiali sifatida qayta baholashlari bilan izohlanadi. Ular bu bosqichda ko'proq "adabiyot" emas, balki "badiiy matn" tushunchasiga urg'u berishni afzal ko'rganlar.

Fransiyalik taniqli sotsiolog, faylasuf, tilshunos olim L. Porcher o'zining *"Manières de classe"* nomli asarida bu jarayonni shunday izohlaydi: *"Adabiyotni o'qitish — bu talabalarga matnlar orqali jamiyatlarning urf-odatlarini va ijtimoiy institutlarini ko'rsatishdir. Bu yondashuv til o'qituvchilari orasida keng tarqalgan "adabiyot endi talabalarni qiziqitirmaydi" degan noto'g'ri tasavvurni inkor etadi"* (Porcher, 1987).[10]

Shunday qilib, badiiy matn til o'qitishda nafaqat til strukturasi va leksikasini o'rgatish, balki ijtimoiy-madaniy kontekstni tushunishga yordam beruvchi kuchli vosita sifatida ham qayta qadrlana boshlandi. Bu esa tilni tirik madaniy hodisa sifatida idrok etish imkonini beradi. Shu bilan birga, adabiyotdan chet tilni o'qitishda foydalanishning asosiy maqsadi g'oyani yoki mafkurani targ'ib qilish emas, balki tilni o'rgatish hisoblanadi. Fransuz adabiyotshunos olim Gérard Genette ta'kidlaganidek: *"Mafkura unsuri imkon qadar, agar*

bu mutlaqo imkonsiz bo'lmasa, nol darajagacha kamaytirilishi kerak." [11] Bu fikrni taniqli fransuz tilshunos olimi, adabiyotshunos **Amor Séoud** ham qo'llab-quvvatlab, quyidagicha ta'kidlaydi: "Adabiyotni o'quv jarayonida qo'llash mafkura bosimidan qochish imkonini beradi va shu bilan birga, o'qitish jarayonida yuzaga keladigan noaniqlik va chalkashliklarni kamaytirishga umid uyg'otadi" (Séoud, 1997: 24). [12]

Demak, badiiy matn til o'qitishda neytral didaktik vosita sifatida qaraladi: u talabaga lingvistik shakl, mazmuniy qatlam va madaniy kontekstni ochib beradi, ammo mafkura yuklamasini singdirishga yo'l qo'ymaydi. Bu yondashuv tilni xolis va kommunikativ tarzda o'qitishga xizmat qiladi.

So'nggi yillarda shakllangan kommunikativ yondashuvga asoslangan o'qitish metodlari til o'rgatishda haqiqiy muloqot vaziyatlarida nutqiy harakatlarni amalga oshirishni ustuvor yo'nalish sifatida ko'radi. Bu metodologiya o'quv jarayonida talaba shaxsiga markaziy o'rin beruvchi yondashuvga asoslanadi. Shuning uchun, bu yondashuvga ko'ra, til o'qitishning asosiy maqsadi kommunikativ kompetensiyani shakllantirishdir. Demak, tilni o'rganish degani faqat grammatika, suhbat tuzish yoki gap tuzilishini bilish emas, balki mazkur tilda samarali muloqot qilishni o'rganish demakdir. Bu esa qaysi til shakllarini qaysi kommunikativ vaziyatda to'g'ri qo'llashni bilishni ham o'z ichiga oladi. **J.-P. Cuq va I. Gruca** ta'kidlaganidek: "*Kommunikativ yondashuvning asosiy maqsadi — chet tilda muloqot qilishni o'rgatish*" (Cuq & Gruca, 2005: 264). [13]

XULOSA

Shu bois, kommunikativ metodda talaba faol muloqot ishtirokchisi, til esa real nutqiy ehtiyojlarni qondirish vositasi sifatida qaraladi. Bu yondashuv interaktivlik, mazmuniylik va autentiklik tamoyillariga tayangan holda, talabani tilni amaliy qo'llashga undaydi. Kommunikativ kompetensiyani samarali shakllantirish uchun badiiy matn — bu moslashuvchan va har bir daraja hamda auditoriyaga mos tushadigan samarali didaktik vosita hisoblanadi. Buning sababi — badiiy matnning mazmunan boyligi va ko'lamining kengligidadir.

Masalan, fransuz adabiyoti butun dunyoda, turli

davlat va madaniyatlarda muhim o'rin egallagan bo'lib, insoniyatning madaniy merosining ajralmas qismi hisoblanadi. Shu sababli, fransuz tilini o'rganuvchi chet ellik talabalar uchun u qiziqarli va samarali o'quv materiali bo'lib xizmat qiladi.

Badiiy matnlarni o'qish orqali talabalar:

- a) Tilga oid elementlarni — leksika, grammatika, fonetika va orfografiya ko'nikmalarini egallaydilar;
- b) Madaniy bilimlarni — ma'lum bir xalqning qadriyatlari, urf-odatlar, mentaliteti va madaniy kodlari bilan tanishadilar;
- c) Bu esa ularga lingvistik va madaniy kompetensiyani birgalikda shakllantirish imkonini beradi (Aiala va Mello, 2015).

Shunday qilib, badiiy matnlar kommunikativ yondashuv doirasida nafaqat lingvistik vosita, balki madaniy o'quv resursi sifatida ham yuqori samaradorlikka ega.

Til o'qitish jarayonida badiiy matnlardan foydalanish auditoriya xususiyatlariga mos tarzda moslashtirishni talab qiladi (Béguelin, 2016). [15] Umuman olganda, chet tillarni o'qitishda qo'llaniladigan didaktik materiallar talabalarning yoshi va til bilish darajasiga qarab tanlanadi. Buning sababi shundaki, talabani yoshi va til darajasi o'quv jarayonining samaradorligi yoki muvaffaqiyatsizligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Mos kelmaydigan matn yoki murakkablik darajasi yuqori bo'lgan o'quv materiali talabani motivatsiyadan mahrum etishi, tushunishni qiyinlashtirishi va kommunikativ kompetensiyani shakllanishini sekinlashtirishi mumkin.

Shu sababli, badiiy matnlarni tanlashda quyidagilarga e'tibor qaratish zarur:

- Til darajasi — matn talabani yoshi va til bilish imkoniyatlariga mos bo'lishi;
- Yosh va psixologik xususiyatlar — matn mavzusi va uslubi auditoriyaning qiziqishlari bilan uyg'un bo'lishi;
- Madaniy kontekst — talabalar uchun tushunarli va izohlanadigan bo'lishi.

Shunday yondashuv orqali badiiy matnlar chet tilni o'qitishda motivatsion, kommunikativ va madaniy resurs sifatida samarali ishlatiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Cuq, J.-P. (2003). Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde. CLE

International.

2. Peytard, J. (1982, 1986). Le texte littéraire et l'enseignement des langues.
3. Sartre, J.-P. (1948). Qu'est-ce que la littérature ?
4. Jakobson, R. (1960). Linguistique et poétique.
5. Celli, G. (1996). Littérature et enseignement.
6. Albert, M.-C., Souchon, M. (2008). Les textes littéraires en classe de langue.
7. Ouhibi-Ghassoul, N. (2003). Littérature et didactique du FLE